

בהן גדול פרק שני סנהדרין

מלך

מוטר וכו'. ישימה למה נעשה אחזב על נבות כיון שלא ראה למכור לו כרמו ועוד דבפרק הכנסם לאן לריר (ג"ק דף ס') קאמר דדוד שאל אם היה יכול להחליף גדישין של שערין מישאל לתת צפני בהמתו (ו) וי"ל דבפרשת המלך כתוב (שמואל ב) יקח ונסן לעבדיו ולא לעגלמו ועוד י"ל דבמסכת כשהיה שואל אחזב שימכרו לו חשב נבות פרשות בידו לומר לא אחמור ועי"ל דנעשה לפי ששאל הכרם לעשות ע"ז דכתיב (מלכים ב) והיה לי לנן יקח כמו המתקדים והמתקדים אל הגומת (ישעיה סו) והגקן תיךן דליטו מותר רק בשדות הרחוקים מן העיר ללא מעלי כל כך אבל כרם נבות היה אלל היכל אחזב בשומרון ועי"ל דדוקא בשדה מקנה אבל שדה אחוזה שירש מאבותיו לא כמו שהשיב נבות חלילה לי ומתי נחלת אבותי ר"ל א"י נמי ע"ל דפרשת המלך לא נלמדה רק על המלך שנמלך על כל ישראל ויהודה ומלח המקום ואחזב לא מלך על יהודה וגם לא מלך מלח המקום: דל"י

א מ"י פ"ה מלכות
כלים הלכה א:
בא ב מ"י פ"ה מלכי
אבל כ"י יח סמ
ע"מ מד עו"ד כ"י
שפ סוף פ"ה
בב ג מ"י פ"ה מלכי
הנהדרין הלכה א
ו"פ"ה מלכי מלכות הלכה
כ כחש ע"מ ק"י:

[ע"י תוס' מולין כה.
ד"ס הע"מ]
בב ד מ"י פ"ה מלכי
מלכות הלכה א סמ
ע"מ פ"ה
מד ב מ"י פ"ה מלכי
ע"מ פ"ה
מ"ה ו מ"י פ"ה מלכה א
סמ ע"מ ק"י
מ"ה ח מ"י פ"ה מלכי
הלכה א סמ ע"מ ק"י
מ"ה ט מ"י פ"ה מלכי
הלכה ט:
[ספסיקו ק"י] ממות ע"ו:
ב"ק ס' ב"ב פ"ה

סירונו. קשירתו: ממכו. שיש נקבים (א) בלרובותיו ותוחזין בהן ראשי רלוות התלויות בעור ועונבים ואין מרביצין הרלוותה על גבי ארוכות המטה: סירונו מעל גבה. התכלים מרביצין על ארוכות המטה מיכן ומיכן ואורג והוא סירונו: פערסה. עריסת תיעוקות תורה אור ברי"ן: משישופס צעור הדג. תרש"ל מ"ז

סירונו מתוכו משה סירונו מעל גבה מתיבי *כלי עץ מאימתי מקבלין מומאה המטה והעריסה *משישופס בעור הדג ואי משה מסורגת (*היא) מעל גבה למה לי שיפת עור הדג אלא הא והא מתוכו משה אעולי ואפוקי בביוני דרגש אעולי ואפוקי באבקתא *אמר ר' יעקב אמר ר' יהושע בן לוי הלכה ברשב"ג *אמר רבי יעקב בר אמי ב"משה שנקלימיה יוצאין זוקפה ודיו: מתני' ימוציא למלחמת הרשות על פי בית דין של שבעים ואחד יופורץ *לעשות לו דרך ואין ממחה בידו *הדרך המלך אין לו שיעור וכל העם בוזין ונותנין לו והוא נטול חלק בראש: ג' תניא חדא זימנא אין *מוציאין למלחמת הרשות אלא ע"פ ב"ד של שבעים ואחד אידי רתנא כל מילי דמלך תנא נמי (ה) מוציאין למלחמת הרשות אמר רב יהודה אמר רב האמור בפרשת מלך מותר בו רב אמר לא נאמרה פרשה זו אלא לאיים עליהם שנאמר *שחיה אימתו עליך כתנאי ר' יוסי אומר *כל האמור בפרשת מלך מותר בו ר' יהודה אומר לא נאמרה פרשה זו אלא כדי לאיים עליהם שנאמר שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך וכן היה רבי יהודה אומר ג' מצות נצטוו ישראל בבניסתן לארץ להעמיד להם מלך ולהברית זרעו של עמלק ולבנות להם בית הבחירה רבי *נהוראי אומר לא נאמרה פרשה זו אלא כנגד הרעומתן שנאמר *ואמרת אשימה עלי מלך וגו' (א) תניא ר"א אומר זקנים שבדור כהוגן שאלו שנאמר *תנה לנו מלך לשפטנו אבל עמי הארץ שבהן ע"פ קלקלו שנאמר *ודיינו גם אנחנו ככל הגוים ושפטנו מלבנו ויצא לפנינו (ב) תניא רבי יוסי אומר *שלוש מצות נצטוו ישראל בבניסתן לארץ להעמיד להם מלך ולהברית זרעו של עמלק ולבנות להם בית הבחירה ואינו יודע איזה מהן תחילה כשהוא אומר *כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק הוי שמואל *להעמיד להם מלך תחילה ואין כסא אלא מלך שנאמר *ויישב שלמה אומר *להעמיד להם מלך תחילה ואין כסא אלא מלך שנאמר *ויישב שלמה להברית זרעו של עמלק תחלה ואמר *היה המלך רוד בביתו וה' הניח לו מסביבם וכן ברוד הוא אומר *ויהי כי ישב המלך רוד בביתו וה' הניח לו מסביבם וכתוב *ויאמר המלך אל נתן הנביא ראה נא אנכי יושב בבית ארוזים וגו' אמר ריש לקיש בתחילה מלך שלמה על העליונים שנאמר *ויישב שלמה על ה' ולבסוף מלך על התחתונים שנאמר *כי הוא רודה בכל עבר הנהר מתפסח ועד עזה (ג) רב ושמואל חד אמר תפסח בסוף העולם ועזה בסוף העולם וחד אמר תפסח ועזה בהדי הדדי הו יתבו וכשם שמלך על תפסח ועל עזה כך מלך על כל העולם כולו ולבסוף לא מלך אלא על ישראל שנאמר *אני קהלת הייתי מלך על ישראל וגו' ולבסוף לא מלך אלא על ירושלים שנאמר *דברי קהלת בן דוד מלך בירושלים ולבסוף לא מלך אלא על מפתח שנאמר *הנה מפתח של שלמה וגו' ולבסוף לא מלך אלא על מקלו שנאמר *זה שיש ב' דיה חלקי מכל עמלי *רב ושמואל חד אמר מקלו וחד אמר גונדו הדר או לא הדר רב ושמואל חד אמר הדר וחד אמר לא הדר מאן דאמר לא הדר *מלך והדיוט ומאן דאמר הדר מלך והדיוט ומלך: פורץ לעשות לו דרך: ת"ד *אוצרות מלכים למלך ושאר ביות שבוזין מחצה למלך ומחצה לעם אמר ליה אבוי לרב דימי ואמרי לה לרב אחא בשלמא אוצרות מלכים למלך אורחא דמלחא אלא שאר ביות שבוזין מחצה למלך ומחצה לעם מנלן דכתיב וימשחו

הדרים טו.
כלוספ"ז מ"ח
רש"ל מ"ז
ע"י ש"ס מ"ק
כ"ו.
[ש"ס ע"ב]
[כ"ב ע"ב]
לעיל ב.
[תקנ"ב וכו' ע"י]
[מספספ"ה פ"ד ע"ב]

ע"י רש"ל
הגהות
הב"ח
(ה) גמ' תנא
מ"י מו"א
למחמת:
(ז) ד"ה רבי
(כ) רש"י ד"ה
מתוכו ש"ס
נקבים
בלרובותיו
ותוחזין:
(ד) ד"ה רבי וקפה
וכו' ע"ל
(ה) ד"ה גונדו
וכו' ע"ל חד
אמר מקודו
וגד אמר:
(ו) תוס' ד"ה
מלך וכו' בספי
המתו ושלם
להם גדישין של
עש"ד דלמתי
ו"ל דבפרשת:
גיטין סח:
ג' גיטין ש"ס ע"ב
מגילה ל"א:
[ע"י רש"ל ד"ה
ר' יהושע]

ע"י רש"ל
הגהות
הב"ח
(ה) גמ' תנא
מ"י מו"א
למחמת:
(ז) ד"ה רבי
(כ) רש"י ד"ה
מתוכו ש"ס
נקבים
בלרובותיו
ותוחזין:
(ד) ד"ה רבי וקפה
וכו' ע"ל
(ה) ד"ה גונדו
וכו' ע"ל חד
אמר מקודו
וגד אמר:
(ו) תוס' ד"ה
מלך וכו' בספי
המתו ושלם
להם גדישין של
עש"ד דלמתי
ו"ל דבפרשת:
גיטין סח:
ג' גיטין ש"ס ע"ב
מגילה ל"א:
[ע"י רש"ל ד"ה
ר' יהושע]

ע"י רש"ל
הגהות
הב"ח
(ה) גמ' תנא
מ"י מו"א
למחמת:
(ז) ד"ה רבי
(כ) רש"י ד"ה
מתוכו ש"ס
נקבים
בלרובותיו
ותוחזין:
(ד) ד"ה רבי וקפה
וכו' ע"ל
(ה) ד"ה גונדו
וכו' ע"ל חד
אמר מקודו
וגד אמר:
(ו) תוס' ד"ה
מלך וכו' בספי
המתו ושלם
להם גדישין של
עש"ד דלמתי
ו"ל דבפרשת:
גיטין סח:
ג' גיטין ש"ס ע"ב
מגילה ל"א:
[ע"י רש"ל ד"ה
ר' יהושע]

ע"י רש"ל
הגהות
הב"ח
(ה) גמ' תנא
מ"י מו"א
למחמת:
(ז) ד"ה רבי
(כ) רש"י ד"ה
מתוכו ש"ס
נקבים
בלרובותיו
ותוחזין:
(ד) ד"ה רבי וקפה
וכו' ע"ל
(ה) ד"ה גונדו
וכו' ע"ל חד
אמר מקודו
וגד אמר:
(ו) תוס' ד"ה
מלך וכו' בספי
המתו ושלם
להם גדישין של
עש"ד דלמתי
ו"ל דבפרשת:
גיטין סח:
ג' גיטין ש"ס ע"ב
מגילה ל"א:
[ע"י רש"ל ד"ה
ר' יהושע]

ע"י רש"ל
הגהות
הב"ח
(ה) גמ' תנא
מ"י מו"א
למחמת:
(ז) ד"ה רבי
(כ) רש"י ד"ה
מתוכו ש"ס
נקבים
בלרובותיו
ותוחזין:
(ד) ד"ה רבי וקפה
וכו' ע"ל
(ה) ד"ה גונדו
וכו' ע"ל חד
אמר מקודו
וגד אמר:
(ו) תוס' ד"ה
מלך וכו' בספי
המתו ושלם
להם גדישין של
עש"ד דלמתי
ו"ל דבפרשת:
גיטין סח:
ג' גיטין ש"ס ע"ב
מגילה ל"א:
[ע"י רש"ל ד"ה
ר' יהושע]

מלחמתנו: בתמינה. קודם ששאל נשים נכריות מלך אף על עליונים: וכסא שמלך על תפסח ועזה על כל העולם כולו. והכי קאמר קרא כי הוא רודה בכל עבר הנהר כמתפסח ועד עזה: גיטין (דף סה): גונדו. טליתו ובסדר עהרות (כלים פרק טו) פירש רב האי מקידה הוא מקידה של חרש (ה) ודומה לו חד אמר קודו וחד אמר מקלו (ויקרא דכה פרשה אחרי) והוא מקידה ששוקה בה מים: מלך והדיעו. ושוב לא חזר (למכות ד):

מלחמתנו: בתמינה. קודם ששאל נשים נכריות מלך אף על עליונים: וכסא שמלך על תפסח ועזה על כל העולם כולו. והכי קאמר קרא כי הוא רודה בכל עבר הנהר כמתפסח ועד עזה: גיטין (דף סה): גונדו. טליתו ובסדר עהרות (כלים פרק טו) פירש רב האי מקידה הוא מקידה של חרש (ה) ודומה לו חד אמר קודו וחד אמר מקלו (ויקרא דכה פרשה אחרי) והוא מקידה ששוקה בה מים: מלך והדיעו. ושוב לא חזר (למכות ד):

מלחמתנו: בתמינה. קודם ששאל נשים נכריות מלך אף על עליונים: וכסא שמלך על תפסח ועזה על כל העולם כולו. והכי קאמר קרא כי הוא רודה בכל עבר הנהר כמתפסח ועד עזה: גיטין (דף סה): גונדו. טליתו ובסדר עהרות (כלים פרק טו) פירש רב האי מקידה הוא מקידה של חרש (ה) ודומה לו חד אמר קודו וחד אמר מקלו (ויקרא דכה פרשה אחרי) והוא מקידה ששוקה בה מים: מלך והדיעו. ושוב לא חזר (למכות ד):

מלחמתנו: בתמינה. קודם ששאל נשים נכריות מלך אף על עליונים: וכסא שמלך על תפסח ועזה על כל העולם כולו. והכי קאמר קרא כי הוא רודה בכל עבר הנהר כמתפסח ועד עזה: גיטין (דף סה): גונדו. טליתו ובסדר עהרות (כלים פרק טו) פירש רב האי מקידה הוא מקידה של חרש (ה) ודומה לו חד אמר קודו וחד אמר מקלו (ויקרא דכה פרשה אחרי) והוא מקידה ששוקה בה מים: מלך והדיעו. ושוב לא חזר (למכות ד):

מלחמתנו: בתמינה. קודם ששאל נשים נכריות מלך אף על עליונים: וכסא שמלך על תפסח ועזה על כל העולם כולו. והכי קאמר קרא כי הוא רודה בכל עבר הנהר כמתפסח ועד עזה: גיטין (דף סה): גונדו. טליתו ובסדר עהרות (כלים פרק טו) פירש רב האי מקידה הוא מקידה של חרש (ה) ודומה לו חד אמר קודו וחד אמר מקלו (ויקרא דכה פרשה אחרי) והוא מקידה ששוקה בה מים: מלך והדיעו. ושוב לא חזר (למכות ד):

רבינו הננאל

קריבוטו ונפל סאליו:
אמר ריב"ל הלכה
כרשב"ג דאמר ספסא
שנקלימיה יוצאין זוקפה
ודיו ספסא התיחיתין
לכלים א"ן יוצאין
לכפותיה: ופורץ לעשות
לו דרך ואין ספסא
בידו שרר המלך אין
לו שיעור. אמר שמואל
כל האמור בפרשת המלך
המלך מותר בו ר' יוחנן
אמר לא נאמרה פרשה
זו מפני המלך ליתק
את בני ישראל ולשופם
לו בסכרבתו ובפשיטו
ולחוש הרשו ולקפדו
קצירו ולעשות כלי
מלחמתו וכלי רבבו.
ובנות ישראל יק
לחיות לו רקחות סבתות
ואופות ושורות נ
ישראל וכרמיה
ותחיתיה הפובים יק
וגתן לעבדיו ורעיהם
ועשר וצאנם נתן
לסריסו ולעבדיו
ובתחמת
הפובים ותמוריהם יק
ועשה למלכתו ולבני
ישראל אמר ואחתתיו
לו לעבדים וועקם
ביום ההוא מפני
מלכות אשר בהרמם
לכס ולא יענהו' אתכם
ביום ההוא. אמר (ל)
ר' יוחנן לא פירש להם
אילו כולם וחתרין לו
הקב"ה אלא לירימם
ולבנות בלבד. תניא
אמר ר' יהודה ג'
מצות נצטוו ישראל
בבניסתן לארץ להעמיד
להם מלך ולבנות בית
הבחירה להברית זרע
עמלק ואוקימנא לתמיד
התפסח ואחריו להברית
זרע עמלק ואחריו בנין
בית הבחירה א"כ למה
נעשה מפני שקומה על
ידן זקנים בהונן שאלו
שנאמר ועתה שימה
לנו מלך לשפטנו ועמי
האזרן חן ששלקלו
ואמרו ויצא לפנינו
ונלחם את מלחמתנו:
ענין שלמה שנאמר
עליו ששלקלו העליונים
ושא רוב שלמה
כסא ה' למלך ובסוף
רודה בכל עבר הנהר
מתפסח ועד עזה תפסח
בסוף העולם ועזה בסוף
העולם וחד אמר תפסח
ועזה בהדי הדדי הו יתבו

ע"י רש"ל
הגהות
הב"ח
(ה) גמ' תנא
מ"י מו"א
למחמת:
(ז) ד"ה רבי
(כ) רש"י ד"ה
מתוכו ש"ס
נקבים
בלרובותיו
ותוחזין:
(ד) ד"ה רבי וקפה
וכו' ע"ל
(ה) ד"ה גונדו
וכו' ע"ל חד
אמר מקודו
וגד אמר:
(ו) תוס' ד"ה
מלך וכו' בספי
המתו ושלם
להם גדישין של
עש"ד דלמתי
ו"ל דבפרשת:
גיטין סח:
ג' גיטין ש"ס ע"ב
מגילה ל"א:
[ע"י רש"ל ד"ה
ר' יהושע]

בהן גדול

וימנעו אהו. בשלמה כתיב: וסיפה לאהרן ולבניו. בלחם הפנים כתיב: בתנ"י שמה עשרה. לקמן נפקא לן: גמ' עשרה ממשכנין אהוה. לפי שאינה נרכיבה לאתו כסות להחזירו לה בלילה: משיאה שם רע. שפככם לבינתך שתרית וערבית: למאן דדייש וי"ו.

ר"ע ז"ל מיתות ז"ל (לקמן דף נה). תורה אור

ישמעאל אחי בת ובת אחי דורש ד"ה וימנעו אהו ולידוק (ה) מקייש נגיד

לצדוק מה צדוק מחצה לו ומחצה לאהו

אף נגיד מחצה לו ומחצה לאהו וצדוק

לאהרן ולבניו מחצה לאהרן ומחצה לבניו:

עשרה *רבי יהודה אומר מרבה הוא לו

ובלבד שלא יהו מסירות את לבו ר' שמעון

אומר אפילו אחת ומסירה את לבו הרי זה

לא ישאנה אם בן למה נאמר לא ירבה לו

נשים דאפילו כאביגיל: גמ' למימרא דר'

יהודה דריש מעמא דקרא ור"ש לא דריש

מעמא דקרא והא איפבא שמעינן להו דתניא

*אלמנה בין שהיא ענייה בין שהיא עשירה

בגד אלמנה דברי רבי יהודה רבי שמעון

אומר עשירה ממשכנין אותה ענייה אין

ממשכנין אותה *ואתה חייב להחזיר לה

ואתה משיאה שם רע בשכנותיה ואמרינן

מאי קאמר הכי קאמר מתוך שאתה ממשכנה

אתה חייב להחזיר לה ואתה משיאה שם רע

בשכנותיה אלמא ר' יהודה לא דריש מעמא

דקרא ורבי שמעון דריש מעמא דקרא

דקרא *וישאני הכא דמפרש מעמא דקרא

מה מעם לא ירבה לו נשים משום

לכתוב קרא לא ירבה לו נשים ולישתוק ואנא

אמינא מה מעם לא ירבה לו נשים

דלא יסור לא יסור למה לי אפילו אחת ומסירה

את לבו הרי זו לא ישאנה אלא

ילדו לדוד בחברון ויהי בכורו אמנון

לאחינועם היועיעאלית ומשנהו כלאב

לאביגיל אשת נבל הכרמלי והשלישי

ילדו לדוד בחברון וקאמר ליה נביא

אם מעט ואוסיפה לך כהנה וכהנה כהנה

שית ותרעם לעגלה אשת דוד אלה

תמני סרי מתקף לה רבינא אימא כהנה

תרתי סרי וכהנה עשרין וארבע תמני

ר"ע ז"ל

מיתות ז"ל

לקמן דף נה

תורה אור

וימנעו אהו

בשלמה כתיב

וסיפה לאהרן

ולבניו

בלחם הפנים

כתיב

בתנ"י שמה

עשרה

לקמן נפקא לן

גמ' עשרה

ממשכנין אהוה

לפי שאינה נרכיבה

לאתו כסות להחזירו

לה בלילה

משיאה שם רע

שפככם לבינתך

שתרית וערבית

למאן דדייש וי"ו

ר"ע ז"ל

מיתות ז"ל

לקמן דף נה

תורה אור

וימנעו אהו

בשלמה כתיב

וסיפה לאהרן

ולבניו

בלחם הפנים

כתיב

בתנ"י שמה

עשרה

לקמן נפקא לן

גמ' עשרה

ממשכנין אהוה

לפי שאינה נרכיבה

לאתו כסות להחזירו

לה בלילה

משיאה שם רע

שפככם לבינתך

שתרית וערבית

למאן דדייש וי"ו

ר"ע ז"ל

מיתות ז"ל

לקמן דף נה

תורה אור

וימנעו אהו

בשלמה כתיב

וסיפה לאהרן

ולבניו

בלחם הפנים

כתיב

בתנ"י שמה

עשרה

לקמן נפקא לן

גמ' עשרה

ממשכנין אהוה

לפי שאינה נרכיבה

פרק שני סנהדרין

דאי ס"ד בת נישואין אחיה מי הוה שרייה ליה. מאלן קשה

לפ"ה שפירש בפ"ק דקידושין (דף כז) והבאתה אל תוך ביתך

מלמד שלא יתלנה במלחמה פי' שלא יבא עליה במלחמה ומשמע

מחוץ פי' הקונטרס דאפילו ביאה ראשונה אסורה במלחמה עד לאחר

כל המעשים כולן וא"כ לא בא דוד

על מעכה רק לאחר שנתגיירה וא"כ

בת נישואין היא והכי שריא תמר

לאמנון אחיה היא ועוד דהא אמרינן

(שם דף כה) דלא דברה תורה אלא

כנגד יצר הרע משמע שצמלחמה

ביאה ראשונה הואי לך פירש ר"ת

הסם שלא יתלנה במלחמה לבא עליה

ביאה שניה וממלוקת בירושלמי בין

רב ושמואל מן הפי' דרב אמר ליה

מותרת במלחמה אלא ביאה ראשונה

ושמואל אמר אף לא ביאה ראשונה

ולא ביאה שניה וזה לשון הירושלמי

תנן מילין אהוין אמרין משמיה דרב

וניתא הכא אהוין אמרין משמיה דרב

אמר לביא עליה ביאה שניה ואני

אומר לא ביאה ראשונה ולא ביאה

שניה וא"כ קשיא לשמואל הך דהכא

דפרישית על כן נראה למימר דתמר

לא הייתה בת דוד שאמה כבר הייתה

מנוכרת כשכחא למלחמה והא

דכתיב (שמואל ב' ג') כי כן תלכנה

בנות המלכים מעילים מחוץ שגלה

בחוקן של דוד קרי לה בת מלך:

קוסים

דקרא ורבי שמעון דריש מעמא דקרא

דקרא *וישאני הכא דמפרש מעמא דקרא

מה מעם לא ירבה לו נשים משום

לכתוב קרא לא ירבה לו נשים ולישתוק

ואנא אמינא מה מעם לא ירבה לו נשים

דלא יסור לא יסור למה לי אפילו אחת

ומסירה את לבו הרי זו לא ישאנה אלא

ר"ע ז"ל

מיתות ז"ל

לקמן דף נה

תורה אור

וימנעו אהו

בשלמה כתיב

וסיפה לאהרן

ולבניו

בלחם הפנים

כתיב

בתנ"י שמה

עשרה

לקמן נפקא לן

גמ' עשרה

ממשכנין אהוה

לפי שאינה נרכיבה

לאתו כסות להחזירו

לה בלילה

משיאה שם רע

שפככם לבינתך

שתרית וערבית

למאן דדייש וי"ו

ר"ע ז"ל

מיתות ז"ל

לקמן דף נה

תורה אור

וימנעו אהו

בשלמה כתיב

וסיפה לאהרן

ולבניו

בלחם הפנים

כתיב

בתנ"י שמה

עשרה

לקמן נפקא לן

גמ' עשרה

ממשכנין אהוה

לפי שאינה נרכיבה

לאתו כסות להחזירו

לה בלילה

משיאה שם רע

שפככם לבינתך

שתרית וערבית

למאן דדייש וי"ו

ר"ע ז"ל

מיתות ז"ל

לקמן דף נה

תורה אור

וימנעו אהו

בשלמה כתיב

וסיפה לאהרן

ולבניו

בלחם הפנים

כתיב

בתנ"י שמה

עשרה

לקמן נפקא לן

גמ' עשרה

ממשכנין אהוה

לפי שאינה נרכיבה

ר"ע ז"ל

מיתות ז"ל

לקמן דף נה

תורה אור

וימנעו אהו

בשלמה כתיב

וסיפה לאהרן

ולבניו

בלחם הפנים

כתיב

בתנ"י שמה

עשרה

לקמן נפקא לן

גמ' עשרה

ממשכנין אהוה

לפי שאינה נרכיבה

לאתו כסות להחזירו

לה בלילה

משיאה שם רע

שפככם לבינתך

שתרית וערבית

למאן דדייש וי"ו

ר"ע ז"ל

מיתות ז"ל

לקמן דף נה

תורה אור

וימנעו אהו

בשלמה כתיב

וסיפה לאהרן

ולבניו

בלחם הפנים

כתיב

בתנ"י שמה

עשרה

לקמן נפקא לן

גמ' עשרה

ממשכנין אהוה

לפי שאינה נרכיבה

לאתו כסות להחזירו

לה בלילה

משיאה שם רע

שפככם לבינתך

שתרית וערבית

למאן דדייש וי"ו

ר"ע ז"ל

מיתות ז"ל

לקמן דף נה

תורה אור

וימנעו אהו

בשלמה כתיב

וסיפה לאהרן

ולבניו

בלחם הפנים

כתיב

בתנ"י שמה

עשרה

לקמן נפקא לן

גמ' עשרה

ממשכנין אהוה

לפי שאינה נרכיבה

ר"ע ז"ל

מיתות ז"ל

לקמן דף נה

תורה אור

וימנעו אהו

בשלמה כתיב

וסיפה לאהרן

ולבניו

בלחם הפנים

כתיב

בתנ"י שמה

עשרה

לקמן נפקא לן

גמ' עשרה

ממשכנין אהוה

לפי שאינה נרכיבה

לאתו כסות להחזירו

לה בלילה

משיאה שם רע

שפככם לבינתך

שתרית וערבית

למאן דדייש וי"ו

ר"ע ז"ל

מיתות ז"ל

לקמן דף נה

תורה אור

וימנעו אהו

בשלמה כתיב

וסיפה לאהרן

כהן גדול

פרק שני סנהדרין

נא א מיי פ' כ"ב מה' א
אסוריו יחלה ה' א
סמנ לאוין קנו פושע
אס' ע' כ' כ' סוף א'
גב ב מיי' ש' סוף ג'
טו' ע' ש' סוף ג'
גג ג מיי' פ' ג' מה' ג
מלכ' ה' ג' סמנ
לאוין רכ' :
גד ר מיי' ש' סוף ג' הלכ' ד
סמנ ש' :
גה ה מיי' ש' סוף ג' הלכ' א
ו' פ' מלכ' ס' ה' ה' ה'
ג סמנ ש' עין כ' :
גו ר מיי' פ' ג' מה' ג'
מלכ' ה' ג' סמנ
לאוין רכ' :
גז מיי' ש' סוף ג' סמנ
ש' עין ס' :

סוסים למה לי . פי' דמשמע תרי הכי גרסינן אי לא כתיב אלף סוסים לה' א' למה סוסים חד לאו הוא דלכא כתיב רחמנא סוסים והדר סוס לחלק על כל אחד פי' אי כתיב סוס נבי לא ירבה הוא אמילא על סוס אחד בטל הוא עובר כדמוכח קרא דהרבות סוס ומ' למה סוסים ליכא אלף חד לאו לכך שינה הכתוב לעבור על כל תעשה על כל סוס וסוס ויש ספרים משובשים דגרסי לעבור בעשה ולא תעשה פי' לא ירבה סוסים למה לי כלל ולא יתכן דלמען הרבות סוס לאו עשה הוא אך קאי אלףו ללא ישיב :

כתב ליבונאה . י"מ כזה שהאות נעשית מן הלכן שממלאין החלק דעו והכתב נעשית ואילו מעיר חלק ולא נהירא דלין זה כתב דהוי חק סחוקות (ג) וחק ירכות דלמדין בגיטין (ד' ג) אין כתב לגבי גט וכי הכי נדבי גט אינו כתב גבי ספר כורה נמי אינו כשר ועוד אמאי לא כולה כתבא למקרי' (דמילא ל) הרי לא עשמה כתיבת האותיות כלל ו' הרי פי' דס מקום רישא ליבונאה וכתבין זו כתב משונה :

לרבעים
כנגדו שנאמר ו'היתה עמו וקרא בו כל ימי חייו : (ג') תנו רבנן לא ירבה לו סוסים יכול אפילו כדי מרכבתו ופרשיו תלמוד לומר לו אינו מרבה אבל מרבה הוא כדי רכבו ופרשיו הא מה אני מקיים סוסים סוסים הבמלנין מניין 'שאפילו סוס א' והוא בטל שהוא בלא ירבה ת"ל 'למען הרבות סוס וכי מאחר דאפילו סוס אחד והוא בטל קאי בלא ירבה סוסים למה לי לעבור בלית על כל סוס וסוס שעמא דכתב רחמנא לו הא לא הכי ה"א אפילו כדי רכבו ופרשיו נמי לא לא צריכא לאפשי' : וכסף וזהב לא ירבה לו אלא כדי ליתן אספניא : ת"ר 'וכסף וזהב לא ירבה לו יכול אפילו כדי ליתן אספניא ת"ל לו לו אינו מרבה אבל מרבה הוא כדי ליתן אספניא נמי לא לא צריכא להרווחה דאמרת לו לדרשה 'לא ירבה לו נשים מאי דרשת ביה למעוטי הדיוטות רב יהודה רמי כתיב ויהי לשלמה ארבעים אלף ארזות סוסים למרכבתו וכתיב ויהי לשלמה ארבעת אלפים (ארזות) סוסים : הא כיצד אם ארבעים אלף איצטבלאות היו כל אחד ואחד היו בו ד' אלפים ארזות סוסים ואם ד' אלפים איצטבלאות היו כל אחד ואחד היו בו ארבעים אלף ארזות סוסים (רבי) יצחק רמי כתיב 'אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה וכתיב ויתן (*) שלמה את הכסף בירושלים סוסים כתיב 'אין קודם שנשא שלמה את בת פרעה כאן לאחר שנשא שלמה את בת פרעה אמר רבי יצחק בשעה *שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאול ונעץ קנה בים והעלה שירמון ועליו נבנה כרך גדול שברוכי ואמר ר' יצחק מפני מה לא נתגלו מעמי תורה שהרי שתי מקראות נתגלו מעמן נכשל בהן גדול העולם כתיב 'לא ירבה לו נשים אמר שלמה אני ארבה ולא אסור וכתיב ויהי לעת וקנת שלמה נשיו המו את לבבו וכתיב 'לא ירבה לו סוסים ואמר שלמה אני ארבה ולא אשיב וכתב ויתצא מרכבה ממצרים בשש וגו' : וכתב ספר תורה לשמו : תנא *ויבלבד שלא יתנאה בשל אבותיו אמר (ר'בא) 'האף על פי שהניחו לו אבותיו לאדם ספר תורה מצוה לכתוב משלו שנאמר ועתה כתבו לכם את השירה איתיביה אביי וכתב לו ספר תורה לשמו שלא יתנאה בשל אחרים מלך אין הדיוט לא לא צריכא לשתי תורות וכדתינא 'וכתב לו את משנה וגו' כותב לשמו *שתי תורות אחת שהיא יוצאה ונכנסת עמו ואחת שמונתה לו בבית נגזיו אותה שיוצאה ונכנסת עמו (*עושה אותה כמין קביע ותולה בזרועו שנאמר 'שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני כל אמוס) אינו נכנס בה לא לבית המדרש ולא לבית הכסא שנאמר ו'היתה עמו וקרא בו מקום הראוי לקראות בו אמר מר זוטרא ואיתמא מר עוקבא בתחלה ניתנה תורה לישראל בכתב עברי ולשון הקודש חזרה וניתנה להם בימי עזרא בכתב אשורית ולשון ארמי ביררו להן לישראל כתב אשורית ולשון הקודש והניחו להדימוות כתב עברית ולשון ארמי מאן הדיוטות אמר רב חסדא אמר רב חסדא כתב ליבונאה תניא *רבי יוסי ואמר ראי היה עזרא שתניתן תורה על ידו לישראל אילמלא (*לא) קרמו משה במשה הוא אומר 'ומשה עלה אל האלהים בעזרא הוא אומר 'הוא עזרא עלה מבבל מה עלייה האמור כאן תורה אף עלייה האמור להלן תורה במשה הוא אומר 'ואותי צוה ה' בעת ההיא ללמד אתכם חקים ומשפטים בעזרא הוא אומר *כי (ב) עזרא הכין לבבו לדרוש את תורת ה' (אלהיו) ולעשות וללמד לישראל חוק ומשפט ואף על פי שלא ניתנה תורה על ידו שנתנה על ידו הכתב שנאמר

על היימוד . דלמא איש ועל הפטויה : שזקק להולמו ולא הולמנו . שמשך בראשו כתר מלכות ולא הולמנו לפי שהיה שרביט של זכב בתוך חללה מרומן לדופן ואינה מתיישבת בראשו אלף למוי שיש לו חריץ בראשו והיא עדות לבית דוד שכל הראוי למלכות הולמנו ומי שאינו חזרה אור

על הייחוד ועל הפנויה יחוד דאורייתא הוא דאמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יהוודק *רמו לייחוד מן התורה מניין שנאמר ב' וידברתי יסיתך אחריך בן אבך וכי בן אם מסיית בן אב אינו מסית אלא לומר לך בן מסיית עם אמו 'ואין אחר מתייחד עם כל עריות שבתורה בלא אימא יגורו על ייחוד דפנויה 'ואדנייה' אלא הגיה מתנשא לאמר אני אמלך *אמר רב יהודה אמר רב מלמד שביקש *להולמו ולא הולמנו 'ועושה לו רכב ופרשים וחמשים איש רצים לפניו מאי רבותא אמר רב יהודה אמר רב כולן נמולי *שתול וחקוקי כפות רגלים היו : מתני' 'לא ירבה לו סוסים אלא כדי מרכבתו 'וכסף וזהב לא ירבה לו מאד אלא כדי ליתן *אספניא 'וכותב לו ס' לישמו יוצא למלחמה מוציאה עמה נכנס הוא מכניסה עמו וישב בדין היא עמו מיסב היא

וכתב רבנן ר' ימי חייו : (ג') תנו רבנן לא ירבה לו סוסים יכול אפילו כדי מרכבתו ופרשיו תלמוד לומר לו אינו מרבה אבל מרבה הוא כדי רכבו ופרשיו הא מה אני מקיים סוסים סוסים הבמלנין מניין 'שאפילו סוס א' והוא בטל שהוא בלא ירבה ת"ל 'למען הרבות סוס וכי מאחר דאפילו סוס אחד והוא בטל קאי בלא ירבה סוסים למה לי לעבור בלית על כל סוס וסוס שעמא דכתב רחמנא לו הא לא הכי ה"א אפילו כדי רכבו ופרשיו נמי לא לא צריכא לאפשי' : וכסף וזהב לא ירבה לו אלא כדי ליתן אספניא : ת"ר 'וכסף וזהב לא ירבה לו יכול אפילו כדי ליתן אספניא ת"ל לו לו אינו מרבה אבל מרבה הוא כדי ליתן אספניא נמי לא לא צריכא להרווחה דאמרת לו לדרשה 'לא ירבה לו נשים מאי דרשת ביה למעוטי הדיוטות רב יהודה רמי כתיב ויהי לשלמה ארבעים אלף ארזות סוסים למרכבתו וכתיב ויהי לשלמה ארבעת אלפים (ארזות) סוסים : הא כיצד אם ארבעים אלף איצטבלאות היו כל אחד ואחד היו בו ד' אלפים ארזות סוסים ואם ד' אלפים איצטבלאות היו כל אחד ואחד היו בו ארבעים אלף ארזות סוסים (רבי) יצחק רמי כתיב 'אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה וכתיב ויתן (*) שלמה את הכסף בירושלים סוסים כתיב 'אין קודם שנשא שלמה את בת פרעה כאן לאחר שנשא שלמה את בת פרעה אמר רבי יצחק בשעה *שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאול ונעץ קנה בים והעלה שירמון ועליו נבנה כרך גדול שברוכי ואמר ר' יצחק מפני מה לא נתגלו מעמי תורה שהרי שתי מקראות נתגלו מעמן נכשל בהן גדול העולם כתיב 'לא ירבה לו נשים אמר שלמה אני ארבה ולא אסור וכתיב ויהי לעת וקנת שלמה נשיו המו את לבבו וכתיב 'לא ירבה לו סוסים ואמר שלמה אני ארבה ולא אשיב וכתב ויתצא מרכבה ממצרים בשש וגו' : וכתב ספר תורה לשמו : תנא *ויבלבד שלא יתנאה בשל אבותיו אמר (ר'בא) 'האף על פי שהניחו לו אבותיו לאדם ספר תורה מצוה לכתוב משלו שנאמר ועתה כתבו לכם את השירה איתיביה אביי וכתב לו ספר תורה לשמו שלא יתנאה בשל אחרים מלך אין הדיוט לא לא צריכא לשתי תורות וכדתינא 'וכתב לו את משנה וגו' כותב לשמו *שתי תורות אחת שהיא יוצאה ונכנסת עמו ואחת שמונתה לו בבית נגזיו אותה שיוצאה ונכנסת עמו (*עושה אותה כמין קביע ותולה בזרועו שנאמר 'שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני כל אמוס) אינו נכנס בה לא לבית המדרש ולא לבית הכסא שנאמר ו'היתה עמו וקרא בו מקום הראוי לקראות בו אמר מר זוטרא ואיתמא מר עוקבא בתחלה ניתנה תורה לישראל בכתב עברי ולשון הקודש חזרה וניתנה להם בימי עזרא בכתב אשורית ולשון ארמי ביררו להן לישראל כתב אשורית ולשון הקודש והניחו להדימוות כתב עברית ולשון ארמי מאן הדיוטות אמר רב חסדא אמר רב חסדא כתב ליבונאה תניא *רבי יוסי ואמר ראי היה עזרא שתניתן תורה על ידו לישראל אילמלא (*לא) קרמו משה במשה הוא אומר 'ומשה עלה אל האלהים בעזרא הוא אומר 'הוא עזרא עלה מבבל מה עלייה האמור כאן תורה אף עלייה האמור להלן תורה במשה הוא אומר 'ואותי צוה ה' בעת ההיא ללמד אתכם חקים ומשפטים בעזרא הוא אומר *כי (ב) עזרא הכין לבבו לדרוש את תורת ה' (אלהיו) ולעשות וללמד לישראל חוק ומשפט ואף על פי שלא ניתנה תורה על ידו שנתנה על ידו הכתב שנאמר

על היימוד . דלמא איש ועל הפטויה : שזקק להולמו ולא הולמנו . שמשך בראשו כתר מלכות ולא הולמנו לפי שהיה שרביט של זכב בתוך חללה מרומן לדופן ואינה מתיישבת בראשו אלף למוי שיש לו חריץ בראשו והיא עדות לבית דוד שכל הראוי למלכות הולמנו ומי שאינו חזרה אור

על הייחוד ועל הפנויה יחוד דאורייתא הוא דאמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יהוודק *רמו לייחוד מן התורה מניין שנאמר ב' וידברתי יסיתך אחריך בן אבך וכי בן אם מסיית בן אב אינו מסית אלא לומר לך בן מסיית עם אמו 'ואין אחר מתייחד עם כל עריות שבתורה בלא אימא יגורו על ייחוד דפנויה 'ואדנייה' אלא הגיה מתנשא לאמר אני אמלך *אמר רב יהודה אמר רב מלמד שביקש *להולמו ולא הולמנו 'ועושה לו רכב ופרשים וחמשים איש רצים לפניו מאי רבותא אמר רב יהודה אמר רב כולן נמולי *שתול וחקוקי כפות רגלים היו : מתני' 'לא ירבה לו סוסים אלא כדי מרכבתו 'וכסף וזהב לא ירבה לו מאד אלא כדי ליתן *אספניא 'וכותב לו ס' לישמו יוצא למלחמה מוציאה עמה נכנס הוא מכניסה עמו וישב בדין היא עמו מיסב היא

וכתב רבנן ר' ימי חייו : (ג') תנו רבנן לא ירבה לו סוסים יכול אפילו כדי מרכבתו ופרשיו תלמוד לומר לו אינו מרבה אבל מרבה הוא כדי רכבו ופרשיו הא מה אני מקיים סוסים סוסים הבמלנין מניין 'שאפילו סוס א' והוא בטל שהוא בלא ירבה ת"ל 'למען הרבות סוס וכי מאחר דאפילו סוס אחד והוא בטל קאי בלא ירבה סוסים למה לי לעבור בלית על כל סוס וסוס שעמא דכתב רחמנא לו הא לא הכי ה"א אפילו כדי רכבו ופרשיו נמי לא לא צריכא לאפשי' : וכסף וזהב לא ירבה לו אלא כדי ליתן אספניא : ת"ר 'וכסף וזהב לא ירבה לו יכול אפילו כדי ליתן אספניא ת"ל לו לו אינו מרבה אבל מרבה הוא כדי ליתן אספניא נמי לא לא צריכא להרווחה דאמרת לו לדרשה 'לא ירבה לו נשים מאי דרשת ביה למעוטי הדיוטות רב יהודה רמי כתיב ויהי לשלמה ארבעים אלף ארזות סוסים למרכבתו וכתיב ויהי לשלמה ארבעת אלפים (ארזות) סוסים : הא כיצד אם ארבעים אלף איצטבלאות היו כל אחד ואחד היו בו ד' אלפים ארזות סוסים ואם ד' אלפים איצטבלאות היו כל אחד ואחד היו בו ארבעים אלף ארזות סוסים (רבי) יצחק רמי כתיב 'אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה וכתיב ויתן (*) שלמה את הכסף בירושלים סוסים כתיב 'אין קודם שנשא שלמה את בת פרעה כאן לאחר שנשא שלמה את בת פרעה אמר רבי יצחק בשעה *שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאול ונעץ קנה בים והעלה שירמון ועליו נבנה כרך גדול שברוכי ואמר ר' יצחק מפני מה לא נתגלו מעמי תורה שהרי שתי מקראות נתגלו מעמן נכשל בהן גדול העולם כתיב 'לא ירבה לו נשים אמר שלמה אני ארבה ולא אסור וכתיב ויהי לעת וקנת שלמה נשיו המו את לבבו וכתיב 'לא ירבה לו סוסים ואמר שלמה אני ארבה ולא אשיב וכתב ויתצא מרכבה ממצרים בשש וגו' : וכתב ספר תורה לשמו : תנא *ויבלבד שלא יתנאה בשל אבותיו אמר (ר'בא) 'האף על פי שהניחו לו אבותיו לאדם ספר תורה מצוה לכתוב משלו שנאמר ועתה כתבו לכם את השירה איתיביה אביי וכתב לו ספר תורה לשמו שלא יתנאה בשל אחרים מלך אין הדיוט לא לא צריכא לשתי תורות וכדתינא 'וכתב לו את משנה וגו' כותב לשמו *שתי תורות אחת שהיא יוצאה ונכנסת עמו ואחת שמונתה לו בבית נגזיו אותה שיוצאה ונכנסת עמו (*עושה אותה כמין קביע ותולה בזרועו שנאמר 'שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני כל אמוס) אינו נכנס בה לא לבית המדרש ולא לבית הכסא שנאמר ו'היתה עמו וקרא בו מקום הראוי לקראות בו אמר מר זוטרא ואיתמא מר עוקבא בתחלה ניתנה תורה לישראל בכתב עברי ולשון הקודש חזרה וניתנה להם בימי עזרא בכתב אשורית ולשון ארמי ביררו להן לישראל כתב אשורית ולשון הקודש והניחו להדימוות כתב עברית ולשון ארמי מאן הדיוטות אמר רב חסדא אמר רב חסדא כתב ליבונאה תניא *רבי יוסי ואמר ראי היה עזרא שתניתן תורה על ידו לישראל אילמלא (*לא) קרמו משה במשה הוא אומר 'ומשה עלה אל האלהים בעזרא הוא אומר 'הוא עזרא עלה מבבל מה עלייה האמור כאן תורה אף עלייה האמור להלן תורה במשה הוא אומר 'ואותי צוה ה' בעת ההיא ללמד אתכם חקים ומשפטים בעזרא הוא אומר *כי (ב) עזרא הכין לבבו לדרוש את תורת ה' (אלהיו) ולעשות וללמד לישראל חוק ומשפט ואף על פי שלא ניתנה תורה על ידו שנתנה על ידו הכתב שנאמר

על היימוד . דלמא איש ועל הפטויה : שזקק להולמו ולא הולמנו . שמשך בראשו כתר מלכות ולא הולמנו לפי שהיה שרביט של זכב בתוך חללה מרומן לדופן ואינה מתיישבת בראשו אלף למוי שיש לו חריץ בראשו והיא עדות לבית דוד שכל הראוי למלכות הולמנו ומי שאינו חזרה אור

על הייחוד ועל הפנויה יחוד דאורייתא הוא דאמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יהוודק *רמו לייחוד מן התורה מניין שנאמר ב' וידברתי יסיתך אחריך בן אבך וכי בן אם מסיית בן אב אינו מסית אלא לומר לך בן מסיית עם אמו 'ואין אחר מתייחד עם כל עריות שבתורה בלא אימא יגורו על ייחוד דפנויה 'ואדנייה' אלא הגיה מתנשא לאמר אני אמלך *אמר רב יהודה אמר רב מלמד שביקש *להולמו ולא הולמנו 'ועושה לו רכב ופרשים וחמשים איש רצים לפניו מאי רבותא אמר רב יהודה אמר רב כולן נמולי *שתול וחקוקי כפות רגלים היו : מתני' 'לא ירבה לו סוסים אלא כדי מרכבתו 'וכסף וזהב לא ירבה לו מאד אלא כדי ליתן *אספניא 'וכותב לו ס' לישמו יוצא למלחמה מוציאה עמה נכנס הוא מכניסה עמו וישב בדין היא עמו מיסב היא

ע"ז לו :
קידושין ס"ט"ג

ע"ז מד :

(ע"ז ס"ט ע"ג)

הגהות
הב"ח

(ה) גבי הוא
אמר כי עורא
הכין עורא
לכבו (ג) רש"י
ד"ה מאי
כתיב ע"ג
תמשים :
(ג) תוס' ד"ה
כתיב וכו' מק
עובדות דלמתי
מלך וכו' וכו'
מקח :

(ע"ז אריות)

(ע"ז רב)
ס"ט מ"א י"א

שם טו :

דברים ז'
מלכים א'
דברים ז'
מלכים א'
מלכים א' י"א
(מס' פ"ד)

(ע"ז רבה)
דברים ל"א

שם ז'

לקמן כ"ב

מלכים טו

דברים ז'

(מס' פ"ד)

(ע"ז רבה)

מלכים ז'

שמו"ט עורא

דברים ז'

עורא ז'

(ע"ז רבה)

מלכים ז'

שמו"ט עורא

דברים ז'

עורא ז'

(ע"ז רבה)

מלכים ז'

שמו"ט עורא

דברים ז'

עורא ז'

(ע"ז רבה)

מלכים ז'

שמו"ט עורא

דברים ז'

עורא ז'

